

Murska Straža

Glasilno obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravništvo v Radgoni, Murska ulica številka 184. — Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino vred do konca leta 1919 8 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2 K 50 vin.

INSERATI: Ena štiristolpna petivrstna 40 vin. Pri večkratni objavi primeren popust.

Samozavest.

Prihodnje dni dobi Nemška Avstrija odlok o svoji obsodbi. Razglašeni bodo mirovni pogoji, pred katerimi bo morala vpogniti svoj trdi tilnik. Obenem bodo določene naše stalne meje.

Še malo in obmejni Slovenci bomo zadihali prosteje. Naša svoboda je danes le na papirju. Premehka, premalo odločna je bila doslej naša vlada, da bi stopila kači na glavo. Premehki, premalo odločni pa smo mi sami, da bi razbili to tisočletno pošast, ki je žrela našo sveto zemljo in počasi a stalno zastrupljala telo in duh našega ljudstva.

Niti določitev naših meja nam ne prinese prave svobode. Njeni kovači smo marveč mi sami. Dobili bomo takorekoč le materijal, železo, iz katerega bomo lahko izkovali trajno, resnično svobodo. Kladivo, s katerim bomo delali, pa je narodna samozavest.

Samozavest! Kako ubog je človek, ki se ne zaveda samega sebe; ki misli, da sam ne more ničesar storiti! Samozavest je gibalno posameznika in narodov. Ko bi ne bilo samozavesti, bi se človeštvo ne pomaknilo niti za korak naprej.

Med nami obmejnimi Slovenci je bilo doslej premalo narodne samozavesti. Koliko naših ljudi se je pred Nemci sramovalo svojega materinskega jezika? Koliko Nemcev ali nemčurjev se je pa pred nami sramovalo nemškega jezika? Narod smo eni in drugi. Kar velja za Nemce, bi moralo veljati tudi za nas. Toda — Nemci so bili samozavestni, mi mehkužni in popustljivi. Zato smo postali narodno in gospodarsko odvisni od Nemcev, ker so nas

Nemci smatrali za slabiče, ki sami ne morejo ničesar storiti. Tako so nas zaslepili z lažjo, da smo jim še sami verjeli in ni nas bilo sram!

Brez narodne samozavesti ni prave svobode. Dokler ne bo vsak naš človek prešinjen duha narodne samozavesti, bodo mogoči janičarji med nami. Janičarji pa so mogoči samo tam, kjer vlada hlapčestvo in odvisnost. Z narodno samozavestjo šele postanemo prosti in neodvisni, gospodarji na lastni zemlji.

Določitev naših meja pomeni poglobitev naših dolžnosti, našega dela, naše samozavesti. Zlasti na mejah mora biti narodna samozavest globoka in neomajana. Vse naše delo mora iti za tem smotrom.

Gospodarske in prosvetne potrebe Murskega polja.

Mursko polje ima vse pogoje za uspešen razvoj in gospodarski procvit. Dobra tla, ugodno podnebje, zdravo in delavno prebivalstvo. Žita se pridelata toliko, da lahko kmet tudi z ekstenzivnim obdelovanjem dobro izhaja; izplača se konjereja in perutninarstvo. Od Murskega polja živi v veliki meri spodnji del Slov. goric, kjer so pretežno naseljeni viničarji in vinogradniki. Ti kraji, všteti Gornje Medžimurje, gravitirajo prometno in gospodarsko k Murskemu polju in njegovemu središču — Ljutomeru, prestolnici Prlekije.

Vprašanje bodočnosti Murskega polja je vprašanje dobrih komunikacij (prometnih zvez) in razumnega gospodarstva. Za danes hočemo omeniti le glavne zahteve, ki jih ima Mursko polje in katere morajo biti rešene v doglednem času.

Zaenkrat je za nas velevažno vprašanje Prekmurja! Ako bo Prekmurje naše, tedaj bo desni breg Mure zavarovan s širokim prekmurkim zaledjem, ki prav tako gravitira k Muri in tvori z Murskim poljem lepo gospodarsko celoto. Na tem dejstvu nič ne spremeni, da je ta celota presekana z reko Muro; Mura sama bi bila prej vez nego ovira naše gospodarske skupnosti; tem večjo vlogo pa je igrala doslej politična meja, ki je uravnavala mišljenje in delovanje prebivalstva v smeri državnega centralizma proti Gradcu in Dunaju oziroma Vel. Kanži in Budapešti. Sicer nam že prvi pogled odkriva zemljepisno celoto: na obeh straneh greben vinorodnih gričev, med njimi bogata ravnina z Muro, katero spremlja neznatni pas gozdov in nerodovitnega močvirja, ki pa bo izginil pri bodoči regulaciji reke. Zategadelj zahteva Mursko polje enodušno, da se mu pridruži Prekmurje s vsem svojim narodnostnim področjem. V tem slučaju bo treba takoj izvršiti že zasnovano železniško zvezo med Radgono in Mursko Soboto.

V nasprotnem slučaju nastane za Mursko polje nov položaj. Postavljeno je v kot med dvema državama, meji na dveh straneh z inozemstvom: z Nemško Avstrijo in z Madžarsko. Zato bo morala država posvetiti posebno skrb ravno Murskemu polju. Vseskozi zavedno in gospodarsko močno ljudstvo bo najboljši branitelj Jugoslavije na dveh državnih mejah.

Nemudoma bo treba nadaljevati progono Špilje—Ljutomer. Projektirana je že dolgo zveza z Ormožem, ki bo služila bolj lokalnim koristim, dočim je zveza med Ljutomerom in Čakovcem ne le za Medži-

Strašni dan.

Ruski spisal K. M. Stanjukovič.

(Dalje.)

Ampak ne glede na njegovo divjo zunanost in njegove robate besede, ki jih je rabil v občevarju z mornarji, je bil Jegor Mitrič jako prostodušno in mirno bitje, dobronarjen, pri tem pa spreten in več narednik. Nikdar ni žalil mornarjev — niti on, niti mornarji niso seveda smatrali njegovih besed za žalitev. Čeprav je bil sam vzgojen z batinami, ni nikoli vporabljal batin, marveč je povsod in vselej branil in zastopal mornarje, vsled česar je bil Jegor Mitrič pri celi posadki zelo priljubljen.

Ko je dobil povelje od poročnika, je skočil urno naprej, vzela iz žepa medeno piščalko, visečo na enaki verižici in zapiskal kakor slavec. Zvižganje je bilo energično in veselo kot bi naznanjalo radostno vest. Ko je odpiskal, se je nagnil nad vhod pod palubo in zavpil s vso močjo svojega krepkega, od pijančevanja nekoliko hripavega glasu:

„Druga straža, v kopelj! Veslarji v čoln!“

Po tem grmečem ukazu se je podal narednik po stopnicah navzdol, obhodil stanovanja pod palubo, ponavljal povelje in mrmral zadovoljno s samim seboj.

Med tem so se mornarji odpravljali v kopelj. V platnene vrečice so si nabasali svežega perila, se preskrbeli z milom in se postavili v vrsto. Prišel je starejši častnik, ponovil kormilarju Nyrkovu povelje, da se mora vrniti najpozneje ob enajsti uri ter ukazal mornarjem, da stopijo v čoln, zibajoč se ob levem boku parnika.

Mornarji so veselo stopali po lestvici, spleteni iz debelih vrvi, skakali v čoln in sedali na klopi. Za pet minut se je čoln, poln ljudi in z razpetimi jedri spustil v morje in letel naglo kot strela. Kmalu je izginil v sivi megli, ki je še vedno skrivala obalo.

II.

V častniški kajuti so se zbrali vsi krog velike mize, pokrite s snežnobelim prtom.

Dve grmadi svežih žemelj, izdelek častniškega „cooca“ (kuharja), maslo, limone, steklenica konjaka, celo češplje so krasile mizo: dokaz gospodarskih zmožnosti in dobrih zalog upravitelja salona, mladega zdravnika Platona Vasiljeviča, izvoljenega že drugič za to častno a težavno službo. Razžarjena železna peč je silila odložiti plašče. Tako so sedeli udobno, pili čaj in se hudovali nad prokletim Sahalinom, kamor jih je zanesla usoda. Hudovali so se tudi nad pasjim vremenom, pokrajino, zimo, nad prepočasnim nakladanjem pre-moga. Vsem, od starejšega častnika do najmlajšega člana tega zbora, je bilo skrajno neprijetno, da so se morali ustaviti v Dujskem. Taka „obala“ ni vabila k sebi mornarjev. Kaj bi jih tudi moglo vabiti? Bila je negostoljubna, goli breg z nesrečno kolonijo, par dolgočasnih barak, daleč zadaj pa brezkončni gozdovi.

(Dalje prihodnjic.)

murje ampak tudi za celo državo velikega pomena, ker bi bila na ta način vsa severna meja obdana z železnicami in poleg tega bi se gospodarski promet nagibal polagoma proti jugu, na Balkan in k Adriji.

Mura ima vodnih sil dovolj, da preskrbi celo Mursko polje in sosednjo ozemlje z elektriko. Tozadevno se je že pričelo z delom, vendar se dozdeva, da stvar ne gre naprej in bo treba vzeti širjo podlago.

Važne so dobre ceste, zlasti v hribovitih krajih; država bi naj nadzorovala okraje, da store svojo dolžnost. Med posameznimi večjimi kraji bi se lahko uvedel avtomobilski promet.

Večino nalog in podrobnega dela za gospodarski napredek pa bo moralo prevzeti naše ljudstvo samo. Pred vsem bo treba začeti z intenzivnim obdelovanjem. Ako priraste na primer na 1 ha 13 q žita, ali bi ne bilo dobro, če bi prirastlo 26 q? To bodo morali naši kmetje dobro premisliti in se za vselej otresti starokopitarstva. Intenzivno in razumno obdelovanje pa je skoraj nemogoče brez gospodarske organizacije. Vso skrb bo treba posvetiti kmetijskim podružnicam, gospodarskim združenjem itd. Pa o tem prihodnjič kaj več.

Gospodarski napredek je mogoč le tedaj, ako gre vspešno z prosvetnim napredkom. Dobra šola, splošna in strokovna naobrazba! Za vzgled nam mora biti Češka, kjer ima skoraj vsak trg meščansko šolo, vsaka vas gospodarske tečaje in izobraževalna društva. Zato zahtevamo, da se posloveni meščanska šola v Radgoni, ki bo zadostovala za prvo silo; zahtevamo, da se osnuje v Ljutomeru kmetijska šola, ki se lahko nastani v bivši nemški šoli. Skrbeti se mora tudi za izobrazbo naše ženske mladine, ki je zlasti v teh krajih prirodno nadarjena in jako dovzetna za izobrazbo.

Mursko polje odločno zahteva, da se mu posveti posebna skrb.

Politični pregled.

Kaj je novega po svetu? Kedaj bo mir? Kako se bodo določile meje? Ali preneha draginja in pomanjkanje? Taka in enaka vprašanja se nam vsiljujejo nešteto krat. Dozdeva se, da so vezana z isto nitjo, pa kakor hitro se razvozlja eno, bodo rešena tudi ostala. V oposredju stoji vprašanje mirovni pogojev. Pariška konferenca dela zadnje dni s vso paro. Že v zadnji številki smo poročali, kako strogo je ob sodila premagano Nemčijo. Tudi nemški delegatji niso mogli zatajiti dejstva, da je Nemčija v veliki meri kriva svetovne vojne, zato pa je sedaj vse prizadevanje zaman, da bi si obrisala roke kakor Poncij Pilat. Nemška Avstrija do danes še ni prejela mirovni pogojev. Izročeni ji bodo brzkone tekom prihodnjih dni. Kakor poročajo iz zanesljivih virov, stoji vprašanje naših severnih meja zelo ugodno. Maribor s Špiljem in z železnico (torej tudi Radgona) nam je zasiguran. Zadnje dni je na dnevnem redu vprašanje Prekmurja, katero tvori nadaljevanje državne meje od Mure preko Baranje do Drave. Upamo, da bomo v prihodnji številki prinesli natančnejše vesti. — Najtežji problem, katerega rešnje pariška mirovna konferenca, je jadransko vprašanje. V tem oziru še vedno ni došlo do trajne odločitve, zlasti ker je Italija nedostopna za vsak pametni sporazum. V splošnem pa se je naš položaj na mirovni konferenci zadnji teden precej izboljšal. Gotovo je, da dobimo vso Dalmacijo in Reko z delom Istre, kjer bo najbrž mejila reka Raša; v tem slučaju bi bila železniška proga Sv. Peter — Reka v naših rokah. Reka bo naše glavno пристanišče, ki bo osredotočilo ves naš uvoz in izvoz, zbiralo vse žile našega gospodarskega

življenja. Stem bomo tudi bližje rešitvi valutnega vprašanja in znižanja cen, ki je v vseh novih državah silno pereče.

Turčija bo izginila iz Evrope. Kakor poročajo, se napravita iz evropske Turčije dva dela, katerih eden pripade Grški, drugi pa tvori mednarodno carigrajsko državo pod rotektoratom Amerike. Palestina (sveta dežela) in del Male Azije pride pod angleški protektorat. Antantne čete so že zasedle glavno maloazijsko pristanišče Smirno.

Rusija polagoma zopet vstaja. Te dni so antantne čete zasedle Petrograd, nameravajo pa operirati dalje proti Moskvi, gnezdu boljševiške revolucije. Pridružujejo se jim ruske čete, ki so že zdavnaj site boljševiške strahovlade.

V naši Jugoslaviji nič posebnega. V velikih dneh, ko se na svetovnem forumu odločuje usoda naših meja, so domači politični spori in dogodki brez večjega pomena. Vsa skrb pa mora biti posvečena ohranitvi notranjega miru, ker je edina rešitev našega naroda v močni in edinstveni kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Podpisovanje drž. posojila podaljšano do 30. t. m.

Tedenske novice.

Naročnikom! Današnji številki prilagamo položnice vsem naročnikom brez ozira na to, so li poravnali naročnino ali ne. Kdor je že plačal, naj položnico shrani, ostale pa vljudno prosimo, da poravnajo čimpreje.

Akadske prireditve v Mariboru odgodene. Zaradi prekega sode so preložene na nedoločen čas vse akademske prireditve. Priprave pa se vrše naprej v še širšem obsegu in bodo akademske slavnosti prva prireditve v svobodnem jugoslovanskem Mariboru po proklamaciji miru. Prispevke naj društva, posojilnice in posamezni darovalci vpošiljajo naprej. Vsa mariborska društva naj prepustijo prednost pred vsako drugo prireditvijo v priliki proslave Maribora. — Odbor.

Pristojbine za izvoznice. Ministrstvo za prehrano in obnovo je z odlokom z dne 9. maja 1919 odredilo, da se za vsako odpredno izkaznico (izvoznico) pobira pristojbina 10 K v prid ubožne akcije.

Kurz krone. Kakor se poroča, je izdal ministr. svet v Beogradu odlok, s katerim se določa kurz krone s 300 K za 100 dinarjev. V kratkem se bodo pričele izmenjavati krone v dinarje. Kdor bo zamenjal pred 1. junijem, bo dobil za vsakih 100 K 5 dinarjev več kot pozneje.

Polnoletnost z 21. letom. V naši državi se namerava zakonito uvesti polnoletnost z 21. letom.

Slov. vseučilišče v Ljubljani. Z radostjo beležimo, da se je dne 19. maja otvoril v Ljubljani prvi tehnični visokošolski tečaj, ki je začetek slovenskega vseučilišča.

Za naše meje. V komisijski založbi knjigarne L. Schwentner v Ljubljani je izšla brošura „Za naše meje. Primorski Slovenci ostanejo zvesti Jugoslaviji“. Brošura vsebuje govor poslanca dr. Dinko Puca v seji Narodnega predstavništva v Beogradu, ki se bavi z vprašanjem naših meja, zlasti onih na zapadu. Brošuro priporočamo! Stane 1 K 59 v in 10 odstotkov drag. pribitka.

Prekmurje. Kakor poroča „Slov. Narod“, je izjavil hrv. publicist Lakatoš, ki se je pretekli teden vrnil od mirovne konferencie v Parizu, da je vprašanje Prekmurja v sledečem štadiju: Državna meja, ki bo tekla od Baranje kakih 25 kilometrov

severno vz dolž Drave, bo segala do Prekmurja. Velika Kaniža ostane madžarska, a okraj Murska Sobota in Gornja Lendava do reke Rabe, kjer žive Slovenci, bodo pripadli Jugoslaviji. — Glasom spomenice, katero je izdal in objavil v časopisju Prekmurski narodni svet v Ljutomeru, je izbruhnila na Prekmurskem vstaja. Ljudstvo se je uprlo samo in prosilo Jugoslavijo pomoči, katere pa žalobog ni našlo. Madžari so baje iztirali več tisoč Slovencev in Slovenk v ujetništvo in požgali vasi. Čez 500 slovenskih kmetov je ubeglo čez Muro, da bi se pri nas oborožili. Sedaj se ne morejo vrniti in bodo morali v Slavonijo na delo. — Kolikor smo prizvedeli, ni v okoliških vaseh Gederovci, Petrovci i. dr. o divjanju Madžarov nobenih poročil. Mejo pri Žetincih stražijo domači vojaki — boljševiki.

Maščevanje. Nemci so opustošili celo Srbijo. Razvalili so mostove, razdrli želez. proge, oropali mesta in vasi, zakrivali nešteta zločina nad prebivalstvom. Enako v Belgiji in severni Franciji, podobno na Poljskem in v Rumuniji. Pa kljub grozoti svojega meča niso zmogli in leže danes pomandrani na tleh. Srbi so morali prenesti najstrupenejšo ost nemške osvete; doživeli so najtežjo nesrečo, ki more zadeti svobodoljubni narod: bili so podjarmljeni, armada izgnana iz domovine, žene in starčki izročeni divji soldateski, gladi in pegavici. Pa danes so zmagovalci Srbi, Francozi, Belgijci. Njihove čete so vdrle v nemško ozemlje in lahko bi se strašno maščevale. Toda vidimo ravno nasprotno. V njihovih rokah je bila moč pravice, ki jim je izvojevala zmago in ki je sedaj odložila meč. Moč pravice je najdostojnejše in obenem največje maščevanje človeka in narodov.

Pozor, naročniki! Prosimo, da se pri pošiljanju naročnine vedno napiše „nov“ oziroma „star“ naročnik!

Nezadovoljnost. Vojska je zrahljala in mestoma povsem prekinila tiste fine vezi, ki vežejo človeka z njegovo domovino, domačijo, rodbino. Marsikaterega, ki preje ni zapustil meja svoje dežele, je vrgla v široki svet, med tuje narode z tujimi navadami. Siloma je moral odganjati izpred oči sliko rojstne vasi, dihaajočo tudi v spominih neko materinsko toploto in nežnost. Pa so tekla leta in ta človek se je vrnil izmučen domov. Opazil je, da se ni nič izpremenilo: ista vas, isti ljudje, isti običaji. Le on je bil pred samim seboj drugačen; on in tovariši, ki so preležali dolge mesece na frontah in v ujetniških taborih. Postal je duševno zlovoljen. Prehitro je pač pozabil na trpljenje v tujini. Tudi tam ni bilo kruha, sladkorja, mesa; ni bilo tistega, kar si je pozelel. Danes zahteva vse mogoče udobnosti in misli, da ima prav. Ta duševna razdražost se širi po vsem svetu in je koren vseh nemirov. Edino zdravilo je vrnitev k delu. Delo rodi uspeh in uspeh da zadovoljnost. Človek se umiri, zaupa zopet svoji rodbini, domačiji, domovini. Draga mu postane domača hiša, vas, polje, vinograd. V njegovi duši se boljbolji utrjuje spoznanje, da ima zopet — domovino, katero treba ljubiti in braniti. — Naša dolžnost je, da vračamo ljudi k domači zemlji. Vsak naš človek naj ima kos svoje zemlje, svojo hišico, svoje gospodarstvo in priliko, da dela ter pošteno preživi sebe in svojo obitelj. Čim bolj se bomo bližali temu idealu, tem trdnejša bo domovina, tem težje bo prekiniti vezi, ki vežejo vsakega posameznika k nji.

Podpisujte 4 % državno posojilo!

Važne naredbe. Svoji onih, ki so nastopili orožne vaje, dobe podporo. Prošnje se morajo vlagati pri občinskih uradih. — Odpošiljanje pisem, dopisnic, tiskovin itd. v Nemško Avstrijo in Čehoslovaško je zopet dovoljeno. — Komur se e predpisal previsoki dohodninski davek, naj se pritoži pri davčnem okrajnem oblastvu, ki je dobilo nalog, da mora vpoštevatv tudi zakasnele pritožbe.

„Narodna obrana“. V Mariboru se je vršil pretečno nedeljo ustanovni občni zbor „Narodne obrane“, katera ima namen, združiti vse Slovence brez razlike stanu in strankarskega mišljenja v enotno narodno obrambno četo, kar je zlasti pri nas na meji pereča potreba. Podružnice se lahko osnujejo v vsakem kraju. „Narodna obrana“ izdaja glasilo „Obmejni branik“. O društvu spregovorimo — prihodnjič več.

Dopisi.

Ljutomer. Slovenke v Ljutomeru in okolici prirede v nedeljo, dne 15. t. m., ob 3. uri pop. v stari pivarni oziroma v gostilni »Triglav« efektno tombolo v prid Koroškim beguncem. Potrudite se v obilnem številu. Odbor prosi obenem za morebitne dobitke, ki se naj oddajo do 24. t. m. pri odvetniku dr. Stanjku.

Ščavnica. (Zahvala). Odbor Posojilnice v Gornji Radgoni je velikodušno podaril 235 K za šolsko knjižnico obmejne šole na ščavnici. Krajni šolski svet in šolsko vodstvo se zahvaljujeta najpristrčneje.

Avstrija pred sodiščem.

Avstro-Ogrske ni več. Razpadla je, ker je morala biti uničena. Zakoni pravice so večni, njeni sodniki bede vedno in sodijo neizprosno. V kljub vsem strahotam, krvoločnosti in posurovelosti vidimo venčar v tisočletni zgodovini človeštva končno zmago pravice in resnice. Ta pravica je zapisala smrt Avstro-Ogrski. Tej državi ni bilo dovolj, da so morali teči potoki krvi za „blago kri“ enega samega, cesarja — krvoloka. Ona je hotela maščevalno iztrebiti cele narode, svoje narode, da bi mogočno zagospodoval nemški „volk“. Tisoče jih je povabila in postreljala, tisoče izstradala. In nehote se vprašamo z Dostojevskim: Ako že morajo trpeti odrastli, ker so krivi življenja, čemu trpe otroci, mali, nedolžni otroci? In volčica Avstrija je lokala tudi otroško kri, ubijala tudi deco ubogih Srbov.

Avstrije ni več, a njen duh še živi. Vsa sredstva moramo vporabiti, da ga izženemo za večno iz naših yrst. Zločinstvo Avstrije moramo nabiti na vsa vrata, ki vodijo v našo bodočnost; njena grozodejstva nam morajo biti večni memento. Za to smo sklenili, da objavimo v našem listu govor poslanca dr. Tresič — Pavičiča v avstr. državnem zboru dne 19. oktobra 1917, ki je bil v Avstriji zaplenjen. Avstrijska vlada si pač ni pustila očitati grehov. Ni je bilo sram, ampak škodovalo bi njenemu pohlepu, ko bi se smelo izvedeti, kako ostudno in prokleta je bilo njeno delo.

Iz tega govora povzamemo sledeče:

Naš narod je bil v tej vojski, kakor vedno, postavljen v prve vrste, do izkrvavljenja izpostavljen bobnečemu ognju; in sistematski so ga hoteli iztrebiti iz domačih krajev, z vislicami, svinčenkami, bajoneti, ječami, izgonom, interniranjem, prekim sodom, evakuiranjem, gladom in z namenoma razširjenimi kužnimi boleznimi.

Najnovejša poročila.

Nemška Avstrija na mirovni konferenci.

Ljubljanski dopisni urad poroča: Glasom pariških listov se bo mirovna pogodba izročila Avstrijem v petek ali v soboto v veliki dvorani st. germainskega gradu na enako slovesen način kakor Nemcem.

Vprašanje ljudskega glasovanja na Koroškem.

„Večerni list“ poroča dne 22. t. m. Z ozirom na nemško zahtevo, naj glede koroških meja odloči ljudsko glasovanje, je zahteval dr. Trumbić, naj se prideli slovenski del Koroške v zmyslu našega minimalnega programa brez glasovanja Jugoslaviji. Glasovanje na Koroškem bi mogli sprejeti le, če se istočasno izvede ljudsko glasovanje tudi na Goriškem. (Op. ured. O ljudskem glasovanju na Štajerskem ni govora. Tu nam je zasigurano vse, kar zahtevamo.)

Jadransko vprašanje.

Italija ne odneha.

Ljubljanski dopisni urad poroča: Po pariških informacijah so ostala neposredna pogajanja med italijanskimi in jugoslovanskimi delegati brez uspeha. Sestanek Trumbića in Orlanda je bil popolnoma brezuspešen, ker ni hotel Orlando v nobeni točki popustiti svojega stališča.

Takoj po krvavi žaloigri v Sarajevu, torej že pred vojsko, se je začel vihar iztrebljanja širiti proti Srbom in organizirala se je gonja pod pokroviteljstvom oblasti. Srbske trgovine so povsod razbili in oropali in mnogo Srbov je bilo že takrat umorjenih. Poslanec Ivan Frank je pripovedoval v hrvatskem saboru, da mu je zagrebški politični šef prigovarjal, naj druhal pobije vse Srbe.

Ko je vojska izbruhnila, pričel je vihar iztrebljenja vsih jugoslovanskih domoljubov. V vsej deželi je nastalo vpitje gorja in groze, kot bi izbruhnila kuga. Najeti časnikarji, „Naše jedinstvo“ v Splitu na čelu, so iznašli dan na dan atentate Srbov na vlake, parnike in druge vojaške transporte, da opravičijo drakonično ravnanje. Kdor je bil narodno zaveden in „nezanesljiv“, je bil konfiniran, interniran in obsojen; kdor je bil premlad ali prestar, je bil izpostavljen gladi; ostali demoralizirani in onečaščeni. V Dubrovniku so 75 ljudi v enem dnevu zaprli. Nastalo je stokanje, kakoršnega niso slišali stari zidovi mesta od velikega potresa. Stare Atene so postavile na Akropoli materi usmiljenja, oltar, sedanji rodovi pa so jo pregnali kot sramoto iz svojega srca, s sklepom, vse one iztrebiti, ki se pod njimi nočejo upogniti. Radi tega so izdali poskribcijske liste, da so v pripravnem trenutku vse voditelje zasledovali, kot talce mučili in tako spremenili ljudstvo v helote. Ko sem bil po trimesečni ječi v Mariboru zaslišan od nekega avditorja, mi je ta rekel: „Ne vem česa Vas dolžijo, kar lahko razumete, če pomislite, da smo zaprli samo v Dalmaciji, Istri in Kranjskem čez 5000 ljudi“. Sedaj si lahko mislimo, koliko jih je bilo zaprtih v Bosni, Hercegovini, Hrvaškem, Slavoniji in južni Ogrski. Ko nas je bilo v Splitu na stotine z različnimi hudodelci vkrcanih na ladjo; ko so nas na Reki, v takšnem dežju peljali na kolodvor, da ni bila niti nitka na nas suha, ko so nas vozili 3 dni in 4 noči čez Zagreb in Budimpešto v Maribor, brez vode in spanja, kot srbske vjetnike, izpostavljeni udarcem in proklinjanju madžarskega prebivalstva, tedaj je marsikdo znorel in videl sem nesrečneža, ki je skočil skoz okno vlaka, nahajajočega se v najhujšem diru, v temo noči in smrti. Po teh štirih nočeh brez spanja so nas za-

prli v jahalno šolo, iz katere je bilo izpeljano čez 100 voz konjskega gnoja. Morali smo na tem gnoju spat, skoraj zadušeni od smradu. Videli smo, kako so nam vojaki, ki so prinašali juho, pljuvali v kotel.

(Dalje prihodnjič.)

Razne vesti.

Kako je Nemka porodila — prašiča. Ta čudež se je zgodil pred par dnevi v Špilju. Ženski iz lačne nemške dežele, ki je bila na visoki stopinji nosečnosti, je menda postalo slabo, pa so jo spravili v posebno dvorano, kjer se je kmalu na to odigral čuden prizor: ženska je brez posebnih bolečin postala precej drobnejša v pasu, skozi druga vrata pa so nesli obmejni pazniki lepo, pitano — prase. Ne vemo sicer, kaj se je zgodilo z novorojenčkom, toda mislimo si lahko, da so ga babice in botri — snedli z prav dobrim tekotom. Znamenje časa!

Kdo jo je odrešil. Pravijo, da je prišla nekoč k župniku v Ljutomeru priletna dekla, ki se je nameravala omožiti. Župnik jo je, kakor je že navada, izpraševal resnice krščanske vere. »Torej, Bog oče te je ustvaril, dobro si povedala. A kdo te je odrešil? jo vpraša župnik. »Pre iz Bučečovec eden«, je odvrnila srečna nevesta.

Listnica uredništva.

Ljutomeru. Hvala! Članek objavimo v nekoliko skrajšani obliki v eni prihodnjih številki. Velč. g. J.K. Hvaležni smo Vam, da se zanimate za »Mursko Stražo«. Dotičnim gospodom smo list odposlali. — Radenci. Mistificirala nas je oseba, ki slovi kot dober narodnjak. V prihodnjič bomo bolj previdni. Dopisa pa ne objavimo, ker bi izzval spor, pojasnila itd., ki so brezpomembna za širjo javnost. — Ljubljana. Došlo ob sklepu lista. Izide v prihodnji številki. Pozdrave! — Dopisnike prosimo, da nam pošiljajo kratka poročila, kolikor mogoče brez osebnih napadov. — Kdor želi pismen odgovor, naj priloži znamko. — Lokavci. Došlo ob sklepu lista. Izide v prihodnji številki.

Govorite povsod slovensko!

Zgubil

se je v soboto črn svilnat dežnik od gostilne Zangl do Radinc. Kdo ga najde, naj ga odda za dobro nagrado pri upravništvu »Murske Straže«.

Dekla ob enem gospodinja, poštena, zanesljiva, 40 do 50 let stara, se sprejme takoj za vinarstvo v Policah. Plača po dogovoru. Izve se pri Anton Korošec-u, trgovcu v Radgoni (pri murskem mostu).

Veleposestvo

obstoječ iz enonadstropne hiše s 15 sobami, 8 gospodarskih poslopij in 100 oralov razne kulture, se proda s celim živim in mrtvim inventarjem vred. Vprašati pri upravništvu »Murske Straže«.

Veleposestvo

t. j. 10 oralov gozda, 15 oralov sadonosnika, 20 oralov njiv, 20 oralov travnika in 3 orale vinarstva se skupno prodajo po nizki ceni. Dobra priložnost tistemu, ki si želi pridobiti in urediti veleposestvo. Na zemljišču se nahaja že hiša in klet. V razširjanje zgradb se odda kupcu tik zemljišču solidno gospodarsko poslopje kot gradbeni material. Če treba, se poskrbi denarno posojilo. Kraj je pripraven za obrt in trgovino. Kje se nahajajo ta zemljišča, pove upravništvu »Murske Straže« v Radgoni, Murska ulica št. 184 in ostale razjasnitve se dajo ustmeno pri lastniku.

Pozor, kmalu bo košnja!

Grajščina Štajnhof na Plitvičkem Vrhu razprodaje na drobno prvovrstne **travnike** na Ščavnici. Kupec si izbere kolikost in kakovost travnika oziroma parcele poljubno. Cena nizka. Kogar zanima, naj se zgleda osebno na Štajnhofu.

Naznanjam slavnemu občinstvu da prevzamem
postavljanje peči

štedilnikov (šparherdov) in vsa v to stroko spadajoča dela. Delo izvršim brez napak ter prosim za mnogobrojna naročila.

Filip Jurkovič, v Plitvičkem vrhu št. 40
pri Radgoni.

Hans Schmidererja naslednik Ludvik Mlinarič Radgona, dolga ulica hiša g. Antauer naznanja da odpre trgovino z barvami.

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih suhih in oljnatih barv, čisti lenov firnež, lenovo olje, lake, brunolin, karbolineum, ter itd., in vsakovrstno orodje za slikarje in pleskarje.

Lastno izdelovanje oljnatih in steklenih (email) barv.

Prevzamejo se tudi vsakovrstna sobna in cerkvena slikarska dela po najnovejših vzorcih in nizki ceni.

Odprto po nedeljah in sredah.

Izjava.

Podpisani **Feliks Vršič**, trgovec v Ljutomeru, preklicujem svoje besede, da gospod **Ferdo Herzog**, trgovec in založnik tobaka v Ljutomeru, nima dovolj denarja za nakup tobaka, in da se zaradi tega dobi premalo tobaka, kot neresnične obžalujem, ter se zahvaljujem, da je gospod Herzog odstopil od nadaljnega postopanja proti meni.

Ljutomer, dne 10. majnika 1919.

Feliks Vršič.

Čevljarske potrebščine

kot **usnje** vseh vrst, **podplate**, gamaše, kopita, žreblje, rinke, **sukanec** (cviren), drete, pop, klince, pile, **podlage** (futer), pasto, **pripravljeno in izgotovljeno obuvale** za odrasle in otroke in druge potrebščine najboljše kakovosti ponuja

IGNAC ZAMUDA

v Gornji Radgoni pri Murskem mostu

Cene nizke.

Postrežba solidna.

Prva največja slovenska trgovina v Gornji Radgoni Franc Korošec

ima v zalogi različno železo, žreblje, žice, cement, apno itd.

Zaradi preselitve želi razprodati vse trgovske predmete na veliko in na malo kakor razno železje, osi, žreblje, kose, srpe, kamenja za brusiti, motike, kotle, alfe, cevi za vodovod, šraufe, lance, pečne cevi in plošče, žice, plužne deske in železa, razno stekleno blago, razne suhe barve, razne lake, lesene deske pol cola debele itd. itd.

Posojilnica v Gornji Radgoni

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge

sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštnega čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

daje pod najugodnejšimi pogoji in sicer na vknjižbo po 4%, na poroštvo po 4½%. Izposuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak torek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar. Posojilnica posreduje tudi izplačevanje obresti vojnih posojil brez vsakega odbitka. Sicer pa lahko opravijo stranke vsak dan vse uradne posle in so veljavni, ako njih podpišeta dva v to upravičena funkcionarja.

Pojasnila

se dajajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne.

Uradni prostori

so v lastni hiši, Gornja Radgona, Gornji Gris št. 8.